

запровадження нових технологій, випуску нових видів продукції, розширення його асортименту тощо.

Література:

1. Гриценко Л. Оцінка потреби реального сектору економіки України у банківських кредитах [Електронний ресурс] / Л. Гриценко. Режим доступу :http://archive.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Mre/2009_4_1/4_5.pdf.
2. Дубинський О. Курс на кредити [Електронний ресурс] / О. Дубинський. Режим доступу: <http://gazeta.dt.ua/macrolevel/kurs-na-krediti-.html>
3. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk&cat_id=44578#1
4. Кредитування реального сектору економіки : бути чи не бути? [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ukrbanki.com.ua/news/51112/>.

Марія ПЛАТОНОВА

студентка факультету фінансів

Тернопільський національний економічний університет

Науковий керівник:

викладач Сегеда Л.М.

ПЕРСПЕКТИВИ ТА РИЗИКИ ВИКОРИСТАННЯ КРИПТОВАЛЮТ В УКРАЇНІ

Світова економіка неодноразово зазнавала руйнівних криз, які змушували змінювати її системні засади. На сьогодні глобальні дискусії полягають у реформуванні економічних інститутів і рейтингових агентств, у координації антикризових заходів центральних банків, а також у створенні абсолютно нової моделі валютно-фінансової системи.

Технологічні зміни відбуваються ледь не щодня. Потреби людей також змінюються і ці зміни, перш за все, полягають у покращенні якості продукції, швидкості надання послуг. Це зумовлює переосмислення таких понять, як «гаманці», «монети», «гроші» та усвідомлення невідворотності пристосування до віртуального простору: тепер вони оцифровані, спрограмовані, які зберігаються і зашифровані в онлайн-базах даних.

Криптовалюта походить від англійського «cryptocurrency», тобто віртуальна валюта, захищена криптографією. Криптовалюта – це вид цифрових грошей, в якому використовуються розподілені мережі і публічно доступні журнали реєстрації угод, а ключові ідеї криптографії поєднані в них з грошовою системою заради можливості створити безпечну, анонімну та потенційно стабільну віртуальну валюту [1].

Насамперед, криптовалюта – це швидка і надійна система платежів та грошових переказів, заснована на новітніх технологіях і непідконтрольна жодному уряду.

Основними криптовалютами, які функціонують на ринку на даний момент є Bitcoin та Ethereum. Важливим фактом є те, що Bitcoin з'явився за кілька місяців після краху глобальних банків. Його програмне забезпечення дає змогу користувачам надсилати гроші безпосередньо через Інтернет, без посередників, і жодна сторона не може створити Bitcoin. Однак, у контексті порівняння з традиційними сучасними грошовими системами, найбільш суттєвою відмінністю видається те, що «все є заснованим на крипто-доказі, а не на довірі» [2].

На сьогодні значно зростає зацікавленість пересічних громадян у використанні криптовалюти, так само як зростає кількість компаній, які працюють з цією валютою.

Досить багато проводиться спеціальних навчальних курсів для вивчення специфіки роботи з криптовалютою bitcoin.

З bitcoin в Україні працюють не більше ніж 20 компаній. За них можна придбати квитки на концерт, виставку, кіно, цирк, дельфінарій, планетарій тощо. Оплачувати ці послуги криптовалютою стало можливим з жовтня 2015 року.

Сьогодні bitcoin продовжує свій розвиток, число користувачів цієї системи неухильно зростає в Україні. Популярність bitcoin також породила створення інших криптовалют. У деяких країнах, в тому числі в Україні, з bitcoin почали боротися, пояснюючи це турботою про людей, застереженням їх від вкладення грошей в «грошові сурогати» і можливої їх втрати, якщо настав би крах bitcoin. Однак, насправді така боротьба, найімовірніше, викликана бажанням сконцентрувати функції грошової емісії, а значить і влади, в руках держави і не допустити утворення альтернативних джерел емісії платіжних засобів, оскільки вони не піддаються ніякому державному регулюванню.

Серед переваг використання криптовалют можна навести такі їх ознаки:

- анонімність – персональні дані власника електронного гаманця зберігаються в таємниці, причому історія транзакцій є відкритою.

- свобода від втручання державних органів – користувач самостійно контролює рух криптовалюти, адже владної установи, яка здійснювала б контроль щодо її перерахування немає.

- свобода у виплаті – криптовалюту можна відправляти та отримувати в будь-якій точці світу й у будь-який момент часу.

- інвестиційний інструмент – криптовалюта може використовуватися не лише як платіжний засіб, але і як інвестиційний інструмент.

- дешевизна в обслуговуванні – збори щодо здійснення платежів з використанням криптовалюти досить низькі, що робить їх доступнішими у використанні, ніж застосування кредитних карток.

Проте, поряд із перевагами криптовалюти мають і такі недоліки :

- відсутність законодавчого регулювання статусу та обігу криптовалюти.

- нестабільність криптовалюти – за часи існування біткойну його курс коливався від одного centa до тисячі доларів за одиницю.

- втрата пароля або доступу до електронного гаманця призведе до повної втрати криптовалюти.

- хакерські атаки – використання криптовалют час від часу піддаються хакерським атакам, що викликає недовіру у потенційних користувачів.

- неможливість внести криптовалюти до статутного капіталу юридичних осіб – адже невизначеність правового статусу криптовалюти не дозволяє використовувати її як актив.

- недостатньо розвинена інфраструктура для розрахунків у торгово-сервісних мережах.

Основними ризики, які пов'язаними з криптовалютами на ринку є інформаційні, безпекові. Система блокчейн розподіляє інформацію з проведення транспортних інформаційних операцій всередині системи між усіма учасниками процесу, що унеможливорює її зміну чи підробку. Усі учасники відкриті, відтак кожному учаснику відомо напрями та суми здійснення операцій [3], однак, у той же час, кожен з учасників системи є цілком анонімним, а інформація про користувача є зашифрованою, відтак таке середовище є ідеальним для ведення протизаконної

діяльності. Одночасно, інформація, маючи криптошифрування, все одно має алгоритм шифрування та дешифрування, хоч і за асиметричним принципом, який може бути відомий лише обмеженій кількості людей – розробникам, що нашо вхує на небезпеку можливого зосередження значних обсягів інформації в одних руках, що є недопустимим з точки зору світової системи безпеки.

Підсумовуючи, хотілось би наголосити, що контури нової світової валютно-фінансової та кредитної системи починають проявлятися. В фінансовій сфері настає епоха криптовалют. Глобалізація та удосконалення технології на базі блокчейну призводить до структурних змін в валютно-фінансових та кредитних відносинах. З'являється нова форма грошей – криптовалюта, яка пропонує суб'єктам грошово-кредитних відносин додаткові переваги та усуває певні ризики. Як наслідок, з одного боку, відбувається децентралізація фінансової сфери, змінюється місце та роль держави, центрального банку та фінансових посередників, трансформується інституційна побудова банківського сектору, що існувала останні сторіччя. З іншого боку, валютно-фінансові відносини все більше позбуваються національної належності та стають по-справжньому глобальними.

Література:

1. Куцевол М. А. Поняття та економічна природа криптовалюти / М.А. Куцевол, О.А. Шевченко-Наумова. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://ir.kneu.edu.ua:8080/bitstream/2010/16391/1/79-85.pdf>

2. Taken from a five-hundred word essay written by Satoshi Nakamoto, where Bitcoin were mentioned for the first time [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://p2pfoundation.ning.com/forum/topics/Bitcoin-opensource>

3. Офіційний сайт Blockchain [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.blockchain.com/>.

Мирослава РОМАНЧУК

студентка групи ФФА-41

Тернопільський національний економічний університет

Науковий керівник:

к.е.н., доц. Метлушко О.В.

НЕОБАНКИ: ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

Світова банківська система переживає непрості часи. Тенденції не викликають сумнівів у тому, що вже скоро звичний нам банкінг зміниться до невпізнання. Завдяки розвитку технологій багато фінансових стартапів вже створили серйозну конкуренцію для банків на ринках роздрібних платежів і кредитування. Однак, одна з останніх тенденцій в світі фінансових технологій може легко перевернути звичне нам поняття банківського обслуговування. Йдеться про банки нового покоління – необанки [6].

Банки нового типу, так звані необанки – це повністю онлайн банки, які не мають мережі філіалів, побудовані з чистого аркуша на нових технологіях, на відміну від застарілої інфраструктури традиційних банків. Як правило, вони пропонують вищі процентні ставки, низький рівень комісій (або взагалі їх відсутність) і вищий клас обслуговування та підтримки на відміну від застарілої інфраструктури традиційних банків. Термін «необанки» є не єдиним, їх називають по-різному: «мобільний банк», «віртуальний банк», «інтернет-банк», «цифровий банк», «банк-челенджер».

Історія переходу банківського сервісу у віртуальний простір почалася вже досить давно. Одним з перших необанків можна вважати британський First Direct,